

[Helveg Petersen.]

så må der efter min mening ske en ændring i folkeskoleloven, så må vi se lidt på den første paragraf, der siger, at folkeskolen er en kommunal skole, hvis vi vil nå noget afgørende. Det er muligt, at man på forskellig vis kan fremme tendensen, men jeg er bange for, at det ikke bliver et afgørende slag i den retning, man ønsker det, medmindre der gribes ind ad lovgivningens vej, og det vil jeg for min part være meget tilbageholdende over for, selv om jeg godt kan se vægten af det argument, der blev fremført, da det ærede medlem hr. Dupont citerede udtalelsen af sin kollega. Det er måske antageligt, at vi kunne spare 2.000-3.000 lærerembeder, hvis vi havde en stærkere centralisering, men vil vi betale den pris, det koster?

Med hensyn til privatskolerne vil jeg understrege, at jeg tror ikke, der er noget at hente. De private skoler har jo stort set delt vilkår med landsbyskolen. Sammenligner vi de private skoler med landsbyskolen, er der i hvert fald klare lighedspunkter, og jeg mener ikke, der kan gribes ind i vilkårene for de private skoler. Vi skal give dem eksistensmuligheder.

Må jeg om spørgsmålet lærere over 70 år sige, at jeg kan ikke rigtig se, der er nogen muligheder her — nu ser jeg helt bort fra de betænkeligheder, man måtte have af principielle grunde. Jeg kan ikke se, det kan få nogen virkning på lærermangelen. Man må huske, at adskillige pensionerede lærere i forvejen er vikarer i skolen. Så vidt jeg ved, er det sådan, at langt den største del af lærerne tager deres afsked før det fyldte 70. år, og det vil de vel fortsat gøre. Jeg mener, at vi som hidtil skal udnytte denne kapacitet, det tilbud, de pensionerede lærere giver, men jeg mener ikke, vi skal gå til nogen ændring af lovgivningen af den grund.

Jeg kan ikke lade være med at minde om den bemærkning, der i betænkningen gøres om børnehaver- og fritidshjems-lærere. Tager man lærere fra børnehaver og fritidshjem, får man mangel dér. Det er desværre sådan så tit, at de forskellige sektorer konkurrerer med hinanden. Lykkes det for en sektor at skabe en begunstigelse for en bestemt gruppe, får det den virkning, at der andetsteds opstår mangel. Man flytter om på vanske-

lighederne. Det tror jeg man ville gøre i tilfældet her.

Det er rigtigt, som det er understreget af det ærede medlem hr. Poul Hartling, at udvalget har gjort sig anstrengelser for at anviser nye veje, men det helt afgørende er, hvad der kan nås med hensyn til seminariekapaciteten. Den stigningstakt, der er, må forstærkes. De oplysninger, vi har fået i udvalget om seminarietyggeriet, viser, at der i høj grad i ministeriet er interesse for denne helt afgørende side af sagen.

Vi kan vel forvente, at der i år, i 1965, dimitteres mellem 2.400 og 2.500 nye lærere. Det er en fordobling siden 1955, men tallet bør yderligere sættes i vejret. Og her vil jeg gerne sige til den højtærede minister — det kan være, den højtærede minister i forvejen er inde på denne tanke — at det vist var en god idé, om man samtidig med, at man flytter Emdrupborg seminarium, gjorde det dobbelt så stort. Lærerhøjskolen skal jo have de lokaler, man har på Emdrupborg, og det vil sige, at seminariet må flyttes. Når man flytter det, synes jeg, man burde gøre det til et 8-sporet seminarium. Det ville hjælpe, og det ville hjælpe ikke mindst i et af de områder, der er særlig hårdt presset, nemlig hovedstadsområdet.

Hvad angår selve rationeringsbestemmelserne, som vi også har kigget på i udvalget, så er der ikke meget at hente med hensyn til reformer i øjeblikket. Den mest virksomme bestemmelse har vi jo i 1962-lovens § 3, hvorefter ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om et højeste antal lærere ved skolerne. I anden række med hensyn til virkning kommer bestemmelsen om klassekvotienter. Jeg skal ikke komme ind på enkeltheder i disse bestemmelser, som skolerne administrerer efter. Jeg skal kun slå fast, at jeg anser det for betydningsfuldt, at man, som man har gjort det hidtil, i ministeriet i de tilfælde, hvor udviklingen i kommunerne gør det rimeligt, dispenserer fra de regler, der findes. Vi har jo en rigt udbygget folkeskole her i landet, og vilkårene varierer stærkt fra sted til sted; det kan være nødvendigt at tage lokale hensyn, og det håber jeg man stadig vil gøre i ministeriet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til videre velvillig behandling.